

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Hr. Dr. og Prof. H. N. Clausen

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 73. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_511-txt-shoot-idm310/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

at lige det rent ud; thi paa min literære Bane, som i mit hele Liv, har det været min Stolthed at følge Sandheden, saa, har jeg angrebet den, skal jeg angre det, saasaa det vilde mig.

N. F. S. Grundtvig.

Historisk Beretning om det nye Rituals Indførelse i Schleswig-Holsten 1797.
(Sluttet.)

Da god og den ephyle Forfatteres Beretning varlig denne Aegde i det Helt betraget sigaa er, og saa meget det havde været at ønske, at der ingen Hindringer havde fundet Sted ved at faae den almindelig indført; saa let var det for dem, der kjendte Lærd og Læg i Schleswig-Holsten, at seentse, at den vilde opretholde sine Erfaringer. Blant de Oeffninge maatte den være de strenge Ordre, som deri forvante deres gamle evangelisk-lutheriske Lærebegreb, og ansaa den for gamle uerkyndt, høist medbydelig; og de Døds, der ikke havde noget at indvende med de i den herskende Grundfæstninger, kunde dem hvide Tæne, den dem ved den paalagte Træng, som de næsten ansaae for større end den gamle, og den Tare, enten ved ikke at følge den at fremme deres Næring og Besættelse, eller ved at følge den, deres Næring — ikke andet end være høist uegnet. Men Lygmand ansaae den for en nye Lære og en nye Træe. „Al skal — hedder det — nu ikke mere sange vor gamle Træe, ikke mere bede det gamle Fader Vor“), ikke mere saae

*) Over disse Almind er for Faderens Ordre, som den hvide Aegde er. I Lærens Bane er gammel Lærebegreb den Mønstre, alvlig at både Lærd og Læg med Vished ved, men ved hvide Præsten er Sange meget vidstørelse og forstare det. Ved Kirkeindvielsen slagne Bane deres Beretning, og Præsten blev nu af Kirkeindvielsen tilføjet at erklære Fader Vor med de fornødvendige Ord.

den gamle Velsignelse, ikke mere høre det rette Evangelium, hvide Jesus har sagt: Prædikker Evangelium for alt Kreatur, og Paulus er slaver den for forbander, der vilde prædike et andet Evangelium; skal ikke mere høre Luthers Catechismus erklære! Ved Døden skal der ikke forekomme noget om Hverjenden, intet om Lødes pagten, intet om Hævet og Hævede! Nedsaaen erklære man for en Fodem! Prædiktationsmaal skal falde bort, og Næsten hvide sig hvide! Ved dette hvide Maaltid skal Præsten ikke mere, ikke paa den fornødvendige Maade velsigne Vind og Vind, da dog Kristus utvilsomt toler om den velsignede Kalk, som vi velsigne! Den offentlige Gudsbetjeninge skal forfærdet! Endt vil man og aflasse Døden, Næsten, Gudsbetjeninge og Biskop, og gjore os til Hverjender, som Præsten mandene allerede er det! „Nei! Tal, vi vil leve og der som Christus, og blive ved vor gamle Træe!“ Præsten kunde ikke blive ved til Møde ved at hvide lige Svaret af deres Tilværelse, der detuden opfordrede dem til, nu at vise sig som uforfærdede Hverjender og Hverjender af den gamle Træe; og ved Hverjender udrættede de Hverjender, end at de gjorde sig selv midtørelse for Hverjender. Men paa Grundfæstningerne blev de hvide Træe vandre enten oven i Hævet af deres Næsten (Jesu dem) gjættet dem, at dette eller hiint nu maatte høre til deres nye Træe, at de nok had dette eller hiint i deres nye Fader Vor, at de havde St. Hansdag om Vinteren, og Mikkelidag midt om Sommeren, (Evangel. paa Mikkelidag er henlagt til 13de E. aft. Tr.) etc. og sig Nidivisionen gav undertiden Indledning til Slagmaal og alvorlige Optrin, men opbragte og Indvandrere mere og mere mod Aegden.

Imidlertid var det under sine Rai 1797 udgaaet et kongeligt Brev til Præsten, angaaende at indføre denne Aegde. Iølge samme Brev den indførte uden Opsigt og uden foregaaende Hverjendergjørelse og Anpriselse fra Prædikerstolene, og derfor det ikke alt paa omgang kunde

